

EU nieuwsbrief 2020–2021 | 3

De EU Nieuwsbrief van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) is bedoeld om leden, studenten en belangstellenden, te informeren over (actuariële) ontwikkelingen in Europa.

Belangstellenden kunnen zich richten tot het redactiesecretariaat (pascale.heese@ag-ai.nl) voor het regulier ontvangen van deze Nieuwsbrief.

Copyright berust bij het AG. Het overnemen van passages in andere publicaties is toegestaan met bronvermelding.

- **Duurzaam geldwezen en EU-taxonomie | 2**
- **Duurzaamheidsrapportage door bedrijven | 4**
- **Pensioenen | 7**
- **Solvency II | 9**

Duurzaam geldwezen en EU-taxonomie

De Europese Unie (EU) heeft zich de afgelopen jaren ingespannen om een duurzaam financieel stelsel op te bouwen, dat bijdraagt aan de transitie naar een klimaatneutraal Europa. [De EU-taxonomieverordening](#), de verordening inzake informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector en de benchmarkverordening, vormen de fundamentele instrumenten van de EU om transparantie te vergroten en beleggers instrumenten te geven om duurzame beleggingskansen te identificeren. Eind april 2021 heeft de Europese Commissie (Commissie) een pakket maatregelen goedgekeurd om ervoor te zorgen dat geld beter doorstroomt naar duurzame activiteiten in de hele EU. De maatregelen moeten beleggers in staat stellen hun beleggingen te heroriënteren naar duurzamere technologieën. Bedrijven kunnen hiermee bijdragen aan de missie om Europa tegen 2050 klimaatneutraal te maken. Volgens de Commissie maakt dit pakket van de Europese financiële sector bovendien de hoeksteen van een duurzaam en inclusief economisch herstel na de Covid-19 pandemie. Het pakket bestaat uit:

- 1) [De gedelegeerde EU-taxonomieverordening Klimaat](#), die duurzame beleggingen moet ondersteunen door te verduidelijken welke economische activiteiten het meest bijdragen aan de verwezenlijking van de milieudoelstellingen van de EU. Ze voert de eerste reeks technische screeningcriteria in, waarmee kan worden bepaald welke activiteiten een wezenlijke bijdrage leveren aan twee milieudoelstellingen van de taxonomieverordening: adaptatie en mitigatie van klimaatverandering. De criteria zijn gebaseerd op wetenschappelijk advies van de [Technical Expert Group \(TEG\) on sustainable finance](#).

De gedelegeerde verordening heeft betrekking op de economische activiteiten van ongeveer 40% van de beursgenoteerde bedrijven uit sectoren die verantwoordelijk zijn voor bijna 80% van de directe broeikasgasemissies in de EU. Het gaat onder meer over sectoren als energie, bosbouw, industriële productie, vervoer en gebouwen. De EU-taxonomieverordening zal geleidelijk evolueren naargelang de technologische vooruitgaat. Zo zullen na verloop van tijd nieuwe sectoren en activiteiten aan het toepassingsgebied kunnen worden toegevoegd. De gedelegeerde handeling is eind mei formeel aangenomen en wordt op 1 januari 2022 van kracht.

- 2) Een voorstel voor [een richtlijn duurzaamheidsrapportage door bedrijven](#) dat momenteel [ter behandeling in het Europees Parlement en de Raad ligt](#). Het moet zorgen voor een betere verspreiding van duurzaamheidsinformatie in het bedrijfsleven. Duurzaamheidsrapportage door bedrijven worden door de richtlijn consistent, zodat financiële ondernemingen, beleggers en het bredere publiek gebruik kunnen maken van vergelijkbare en betrouwbare duurzaamheidsinformatie (zie meer over 'duurzaamheidsrapportage door bedrijven' hieronder).
- 3) Zes gedelegeerde wijzigingshandelingen over fiduciaire verplichtingen en beleggings- en verzekeringsadvies, die ervoor zorgen dat financiële ondernemingen – zoals adviseurs, activabeheerders en verzekeraars – rekening houden met duurzaamheid in hun procedures en hun beleggingsadvies aan cliënten. Deze worden momenteel door het Europees Parlement en de Raad onderzocht en zijn naar verwachting vanaf oktober 2022 van toepassing (voor het deel dat betrekking heeft op verzekeraars, zie onderdeel Solvency II van deze nieuwsbrief).

[De 'Mededeling omtrent de Taxonomie, duurzaamheidsrapportage door bedrijven, duurzaamheidsvoorkeuren en fiduciaire verplichtingen: Financiering sturen in de richting van de Europese Green Deal'](#), licht de aanpak van de Commissie nader toe. Deze mededeling geeft de rationale weer van de Commissie voor het uitbrengen van het pakket duurzaamheid-gerelateerde initiatieven.

Duurzaamheidsrapportage door bedrijven

De goedkeuring van de richtlijn 'niet-financiële rapportage' of '[non-financial reporting directive](#)' (NFRD) in 2014, zette een grote stap in de richting van meer transparantie en verantwoording over sociale en milieukwesties door bedrijven. Anno 2021 vragen gebruikers van niet-financiële informatie, vooral investeerders en maatschappelijke organisaties, naar meer en betere informatie hierover. Bovendien is er een wereldwijde trend met een grote verscheidenheid aan verschillende organisaties en belanghebbenden die pleiten voor een nieuwe regelgevende benadering van niet-financiële verslaglegging gaande.

Op 24 april 2021 publiceerde de Commissie een nieuw voorstel voor een richtlijn duurzaamheidsrapportage door bedrijven oftewel [de corporate sustainability reporting directive](#). Dit voorstel amendeert de NFRD die op haar beurt [de jaarrekeningenrichtlijn](#) (Richtlijn 2013/34/EU) wijzigde. De NFRD is van toepassing op organisaties van openbaar belang die in de jaarrekeningenrichtlijn gedefinieerd worden als bedrijven genoteerd op gereguleerde EU-markten, banken (al dan niet beursgenoteerd), verzekeringsmaatschappijen (al dan niet beursgenoteerd) en alle andere door de lidstaten aangewezen

bedrijven. Het belangrijkste criterium is dat zij op hun balansdatum de drempel van een gemiddeld personeelsbestand van 500 werknemers gedurende het boekjaar overschrijden. Met het voorstel worden de bestaande regels, die werden ingevoerd door de richtlijn niet-financiële rapportage, herzien en versterkt. Duurzaamheidsrapportages door bedrijven zullen door de nieuwe richtlijn consistentener worden, zodat financiële ondernemingen, beleggers en het bredere publiek gebruik kunnen maken van vergelijkbare en betrouwbare duurzaamheidsinformatie. Het is de bedoeling om – op termijn – de duurzaamheidsrapportage op hetzelfde niveau te brengen als de financiële rapportage.

Het voorstel moet ook zorgen voor een betere verspreiding van duurzaamheidsinformatie in het bedrijfsleven. De EU-voorschriften over duurzaamheidsrapportage worden door de wijziging uitgebreid tot alle grote ondernemingen en alle beursgenoteerde ondernemingen. Dat betekent dat bijna 50.000 bedrijven in de EU zich aan gedetailleerde EU-normen voor duurzaamheidsrapportage zullen moeten houden. Dit is een flinke stijging ten opzichte van de 11.000 bedrijven waarvoor de bestaande voorschriften gelden. De Commissie stelt voor om normen voor grote bedrijven te ontwikkelen en ook afzonderlijke, proportionele normen voor kleine en middelgrote ondernemingen. De Commissie zal deze vaststellen als gedelegeerde handelingen voor de rapportage door beursgenoteerde MKB's. Op deze wijze moet het MKB in staat gesteld worden om op kostenefficiënte wijze informatie te rapporteren als antwoord op de talrijke verzoeken voor informatie die zij ontvangen van andere bedrijven waarmee zij zakendoen, zoals banken, verzekeringsmaatschappijen en grote zakelijke klanten. Ook moet het helpen bij het definiëren van de limieten voor informatie die bedrijven redelijkerwijs mogen verwachten van het MKB in hun waardeketen. Niet-beursgenoteerde MKB's kunnen deze dan op vrijwillige basis gebruiken.

Verder wijzigt dit voorstel artikel 1 van de jaarrekeningenrichtlijn. Lid (1) van artikel 1 breidt het toepassingsgebied van de artikelen van de jaarrekeningenrichtlijn, over verplichtingen inzake duurzaamheidsverslaglegging, uit tot kredietinstellingen en verzekeringsmaatschappijen die volgens de jaarrekeningenrichtlijn geen vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid zijn of niet geacht worden beperkte aansprakelijkheid te hebben. Coöperatieve banken en onderlinge en coöperatieve verzekeringsmaatschappijen zijn hierbij inbegrepen, op voorwaarde dat ze voldoen aan de relevante grootte-criteria. De jaarrekeningenrichtlijn is namelijk enkel toepasselijk op de vennootschap onder firma en de commanditaire vennootschap.

In zijn geheel beschouwd moet dit voorstel ervoor zorgen dat bedrijven betrouwbare en vergelijkbare duurzaamheidsinformatie rapporteren die beleggers en andere belanghebbenden nodig hebben. De bedrijven moeten rapporteren over de manier waarop duurzaamheidsproblemen, zoals klimaatverandering, hun activiteiten beïnvloeden en over de gevolgen van hun activiteiten op mens en milieu. Door het voorstel zal het rapportageproces voor bedrijven ook vereenvoudigen. Veel bedrijven staan momenteel onder druk om uiteenlopende normen en kaders voor duurzaamheidsrapportage te gebruiken. De voorgestelde EU-normen voor duurzaamheidsrapportage moeten een “one-stop-shop” zijn en de bedrijven één oplossing bieden die beantwoordt aan de informatiebehoefte van beleggers en andere belanghebbenden. Voor meer informatie zie ook: [Corporate sustainability reporting | Europese Commissie \(europa.eu\)](#).

Pensioenen

EIOPA, de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen, is op 22 april 2021 begonnen met twee 'institutions for occupational retirement provision' (IORP) gerelateerde openbare raadplegingen. [De eerste raadpleging](#) gaat over het ontwerpadvies over het toezicht op risicobeoordeling door IORP's die DC-regelingen aanbieden. [De tweede raadpleging](#) gaat over het ontwerpadvies over de toezichtrapportage inzake kosten en lasten van IORP's. EIOPA nodigt belanghebbenden uit om feedback te geven over beide raadplegingsdocumenten door de enquêtes voor 22 juli 2021 in te vullen. Ze verwacht de definitieve adviezen in het vierde kwartaal van 2021 te publiceren, samen met feedbackverklaringen over de raadplegingsreacties van belanghebbenden. [Zie ook EIOPA's website](#) voor meer informatie.

Een herziening van de IORP II richtlijn vindt overigens de komende jaren plaats. De Commissie bevindt zich nu nog in een vroeg stadium van de voorbereiding van de herziening.

[Het pan-Europese persoonlijke pensioenproduct \(PEPP\)](#) is een gestandaardiseerd pensioenspaarproduct dat consumenten een aanvullende optie biedt om voor hun pensioen te sparen, naast bestaande openbare en bedrijfspensioenstelsels of nationale private pensioenregelingen. EIOPA heeft op 4 juni 2021 [de richtsnoeren voor toezichtrapportage over PEPP](#) gepubliceerd. Dit doet zij om de gemeenschappelijke, uniforme en consistente toepassing van de rapportagevereisten van de PEPP-verordening te waarborgen. De richtsnoeren regelen de toepasselijke rapportagetermijnen voor de PEPP-aanbieders aan de bevoegde autoriteiten in overeenstemming met de geldende relevante sectorale voorschriften. Ze zijn gericht aan alle voor PEPP bevoegde autoriteiten en vanaf

22 maart 2022 van toepassing. De eerste PEPP's zouden ook rond die tijd op de markt moeten komen.

De Commissie heeft demografie hoog op de beleidsagenda van de EU geplaatst. Uit een verslag van de Commissie (juni 2020) over [de gevolgen van de demografische veranderingen](#), blijkt dat de levensverwachting bij de geboorte in de afgelopen 50 jaar voor zowel mannen als vrouwen met ongeveer 10 jaar is gestegen. In reactie hierop presenteerde de Commissie afgelopen januari [het 'Groenboek over vergrijzing'](#). Het dient als aanzet voor een breed beleidsdebat over de uitdagingen en kansen die de vergrijzende Europese samenleving biedt.

Dit groenboek omvat allerlei aspecten, van de bevordering van een gezonde levensstijl en een leven lang leren tot de versterking van de gezondheids- en zorgstelsels in het licht van de behoeften van een verouderende bevolking. Het groenboek onderstreept de noodzaak van uitbreiding van de beroepsbevolking, benadrukt de mogelijkheden voor het scheppen van banen en kijkt naar de gevolgen van de vergrijzing voor loopbanen, welzijn, pensioenen, sociale bescherming en productiviteit. Het gaat uit van een levensloopbenadering, rekening houdend met de universele impact van ouder worden op alle generaties en levensfasen. Op basis van de resultaten van een openbare raadpleging die in april 2021 is gesloten, zal de Commissie mogelijke beleidsreacties overwegen om de inspanningen van de lidstaten en regio's op het vlak van de vergrijzing te versterken. [Zie ook het factsheet](#) over het groenboek van de Commissie.

Tijdens het jaarlijks congres van PensionsEurope op 10 juni 2021 hield Vice-voorzitter Dubravka Šuica (Kroatië), verantwoordelijke voor democratie en demografie binnen de Commissie, [de keynote speech](#). Hierin presenteerde zij de visie van de EU op pensioenen en

het hierboven vermelde 'Groenboek over vergrijzing'. Zij gaf aan dat alhoewel het pensioenbeleid hoofdzakelijk tot de bevoegdheid van de lidstaten behoort, de nationale pensioenstelsels in de gehele EU met soortgelijke uitdagingen worden geconfronteerd. De EU heeft een belangrijke rol bij de ondersteuning van de lidstaten om ervoor te zorgen dat iedereen toegang heeft tot adequate, houdbare pensioenen, aldus Šuica.

Solvency II

Vanwege vele andere hete hangijzers, zoals de Covid-19 pandemie en het Next Generation EU herstelplan, zal de Commissie het voorstel voor de herziening van de Solvency II kaderrichtlijn (richtlijn 2009/138(EU), hierna SII) waarschijnlijk pas in september 2021 presenteren en niet juli 2021, zoals eerder beoogd.

Ondertussen zijn er wel een paar andere dossiers die SII, zowel de richtlijn als de gedelegeerde handeling, op kleine puntjes wijzigen. Zo is er het 'Voorstel tot verordening van de EU over Digital Operational Resilience voor de financiële sector'¹ oftewel de Digital Operational Resilience Act (DORA). DORA maakt deel uit van het Digital Finance-pakket, gepubliceerd door de Commissie op 24 september 2020. Het is "een pakket van maatregelen om het potentieel van digitale financiering op het gebied van innovatie en concurrentie verder mogelijk te maken en te ondersteunen". Het pakket omvat onder andere twee wetgevingsvoorstellen over digitale operationele weerbaarheid: (1) DORA en (2) een voorstel voor een richtlijn om bepaalde EU-gerelateerde regels voor financiële diensten te verduidelijken of te wijzigen, zoals de Solvency II-kaderrichtlijn.

1 – <https://www.afm.nl/nl-nl/nieuws/2021/mrt/dora-kader-digitale-weerbaarheid>

Het doel van DORA is om de financiële sector, zoals verzekeraars en herverzekeraars, maar ook tussenpersonen en auditors, binnen de reikwijdte van de Richtlijn Beveiliging Netwerken en Informatiesystemen ([de NIS-richtlijn](#)) te houden. Middels DORA zou de financiële sector nauw verbonden moeten blijven met het NIS-samenwerkingsorgaan en financiële toezichthouders zouden relevante informatie kunnen uitwisselen binnen het bestaande NIS-ecosysteem. Het initiatief zou ook in overeenstemming moeten zijn met de richtlijn Europese kritieke infrastructuur ([ECI](#)), die momenteel wordt herzien om de bescherming en veerkracht van kritieke infrastructuren tegen niet-cyber gerelateerde bedreigingen te verbeteren. Ten slotte is dit voorstel volledig in overeenstemming met de strategie voor de Veiligheidsunie, waarin werd opgeroepen tot een initiatief over de digitale operationele weerbaarheid voor de financiële sector, gezien zijn grote afhankelijkheid van ICT-diensten en zijn grote kwetsbaarheid voor cyberaanvallen. DORA zal voor het eerst een toezichtskader op EU-niveau creëren om ICT-dienstverleners van diensten die als 'kritiek' worden beschouwd voor financiële entiteiten, te identificeren en te controleren. Elke kritieke externe ICT-dienstverlener krijgt een 'lead overseer' of opzichter toegewezen, mogelijk EIOPA, EBA of ESMA. De opzichter beoordeelt of de dienstverlener uitgebreide regelingen heeft getroffen om de ICT-risico's die hij aan financiële entiteiten kan opleveren, kan beheersen. Als uitvloeisel daarvan zullen financiële toezichthouders bevoegdheden krijgen om toezicht te houden op risico's die voortvloeien uit de afhankelijkheid van financiële entiteiten van externe ICT-dienstverleners. Het voorstel zal ook de uitvoering van ICT-risicobeheer door financiële entiteiten verbeteren en stroomlijnen, een grondige test van ICT-systemen opzetten en de toezichthouders meer bewust maken van cyberrisico's en ICT-gerelateerde incidenten waarmee financiële entiteiten worden geconfronteerd. Het voorstel creëert een consistent mechanisme voor het

melden van incidenten dat de administratieve lasten voor financiële entiteiten helpt verminderen en de doeltreffendheid van het toezicht versterkt.

Het andere voorstel van het Digital Finance-pakket, relevant voor (her)verzekerings-ondernemingen, is het voorstel voor een richtlijn die SII wijzigt en ook bijvoorbeeld de IORP-richtlijn, de UCITS- en AIFM-richtlijnen. Het doel van die wijzigingsrichtlijn is om in elk van de genoemde richtlijnen specifieke kruisverwijzingen op te nemen naar de aanstaande DORA-verordening voor het beheer van ICT-systemen en -instrumenten van de betrokken financiële entiteiten. Voor (her)verzekeraars is er het voorstel om artikel 41 lid 4 van SII te vervangen, evenals de daarmee overeenkomende bevoegdheden voor de uitvoeringsmaatregelen. Zo zal dergelijk beheer uitgevoerd worden in overeenstemming met de bepalingen van de DORA-verordening omdat de rechtsgrondslag van ICT-risicobepalingen voortaan uitsluitend zal voortvloeien uit de DORA-verordening, Dit betekent dat in de gedelegeerde handeling van SII de elementen met betrekking tot het beheer van ICT-risico's en de functies met betrekking tot ICT-risicobeheer niet langer in SII L2 maar via DORA moeten worden geregeld.

Verder heeft de Commissie op 21 april 2021 [een gedelegeerde verordening voorgesteld tot wijziging aan de Gedelegeerde Verordening \(EU\) 2015/35](#) (L2 SII) wat betreft de integratie van duurzaamheidsrisico's in de governance van verzekerings- en herverzekerings-ondernemingen. Dit voorstel maakt deel uit van een ambitieus en uitgebreid pakket duurzaamheidsmaatregelen die de Commissie goedkeurde in april 2021 (zie samen met nog vijf andere gedelegeerde wijzigingshandelingen, zie hierboven).

Artikel 1, lid 2, verlangt van verzekerings- en herverzekeringsondernemingen dat zij duurzaamheidsrisico's in hun risicomanagement tot uiting brengen. Artikel 1, lid 3, neemt

de identificatie en inschatting van duurzaamheidsrisico's op in de taken van de risicomanagementfunctie van verzekerings- en herverzekeringsondernemingen. Artikel 1, lid 4, verlangt van de actuariële functie van verzekerings- en herverzekerings-ondernemingen dat deze duurzaamheidsrisico's in aanmerking neemt bij het inschatten van de onzekerheid verbonden aan de ramingen bij de berekening van technische voorzieningen. Artikel 1, lid 5, bepaalt dat het beloningsbeleid informatie dient te bevatten over de coherentie ervan met de integratie van duurzaamheidsrisico's. Artikel 1, lid 6, verlangt dat duurzaamheidsrisico's in aanmerking worden genomen bij de toepassing van het "prudent person"-beginsel. Artikel 2 bepaalt dat deze verordening van toepassing is vanaf twaalf maanden na de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de EU.

EIOPA lanceerde op 7 mei 2021 haar stresstest voor 2021 voor de Europese verzekeringsmarkt. De stresstest, ontwikkeld in samenwerking met de European Systemic Risk Board, zal zich richten op een langdurig Covid-19-scenario in een 'lagere voor langere' renteomgeving. De oefening voor 2021 omvat 44 Europese (her)verzekerings-ondernemingen. De stresstest is bedoeld om de veerkracht van deelnemers tegen verschillende kapitaal- en liquiditeitsschokken te beoordelen en mogelijke corrigerende maatregelen te overwegen. De resultaten van de stresstest moeten in december 2021 worden gepubliceerd.

Disclaimer

Alhoewel dit werk is opgesteld op basis van betrouwbare bronnen en nauwkeurig onderzoek, is ICODA European Affairs in geen enkel opzicht verantwoordelijk voor de informatie die is gepubliceerd in deze EU-nieuwsbrief.

ICODA is sinds 1991 actief op het gebied van Europese belangenbehartiging. Het kantoor is gevestigd midden in de Europese wijk van Brussel. Vanuit deze centrale positie verleent het bureaudiensten aan het bedrijfsleven, nationale en lokale overheden, NGO's, de Europese Commissie en Europese koepelorganisaties. Naast monitoring bestaat de dienstverlening uit advisering en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van European Affairs. ICODA adviseert haar cliënten over de te volgen lobbystrategie, de juiste timing van de lobby en de wijze van informatieverstrekking aan de Europese beleidsmakers.

Deze nieuwsbrief is geschreven door Lodewijk Buschkens (ICODA European Affairs) en Lieve Lowet (Schuman European Affairs).

Research afgesloten op maandag 14 juni 2021.

Koninklijk Actuarieel Genootschap